

LEEVI

2

2021

No time to die... Ei aikaa
Leeviin?

Ystäväni on kuin niitynkukka,
joka talvella lämmittää

“Muut eivät välttämättä heti arvaisi, että olen toiminut valokuvamallina”

–Juhani Karvonen

LEEVI on Madetojan musiikkilukion opiskelijoiden äidinkielen ja kirjallisuuden syventävällä *Toimitustyö*-kurssilla (Ä14) toimittama lehti. Lehteä alettiin julkaista vuonna 1982.

Päätoimittaja Siiri Huhta

Toimittajat

Veera Heinonen

Ellen Koskelo

Minea Niskala

Lauri Paananen

Oskari Pajunpää

Roope Rautio

Lari Tolonen

Reetta Uusimaa

MADETOJAN
MUSIIKKILUKIO

Kansi Siiri Huhta

Taitto Oskari Pajunpää

Ohjaava opettaja Kai Hissa

Digilehti

<https://www.ouka.fi/oulu/madetojan-musiikkilukio/leevi-lehti>

PL 45

Leevi Madetojan katu 1

90015 OULUN KAUPUNKI

puh. 050-3672236

SISÄLLYS

PÄÄKIRJOITUS Jumalan kuvien sokea piste

Siiri Huhta

HAASTATTELU Uusia opettajia

Ellen Koskela ja Minea Niskala

KOLUMNI Madis = masis?

Oskari Pajunpää

ELOKUVA-ARVOSTELU No Time to Die... Ei aikaa Leeviin?

Roope Rautio

KUVAREPORTAASI Madiksen syksy kuvaajan silmin

Oskari Pajunpää ja Lari Tolonen

HAASTATTELU Vaihto-oppilaat

Veera Heinonen

PAKINA Ystäväni on kuin niitynkukka, joka talvella lämmittää

Lauri Paananen

ELOKUVA-ARVOSTELU 8.11

Roope Rautio

AJANKOHTAISTA Hallituksen kuulumiset

Lauri Paananen

NOVELLI Laajeneva piste

Siiri Huhta

YLIOPPILAAT Madetojan musiikkilukion syksyn 2021 ylioppilaat

Jumalan kuvien sokea piste

Siiri Huhta

Kadotuksen pelko vaimentuu joulun alla, kun nostamme uuniin jalkasi, ja kokoonnumme pöydän äärelle viettämään rakkauden juhlaa. Lapset leikkivät kuusen ympärillä lemmikkikoiran kanssa; vastavuoroinen armo leviää ristioksaisten puun havuilta, mutta seinät rajaavat näkökenttäni talon sisälle niin kuin ajatuksienkin raamittava kieli ja kulttuuri. Sinä olet viettänyt kaksi kolmasosaa elämästäsi porsitushäkissä kykenemättä kääntämään kylkeäsi. Sinua on sähkötetty, potkittu ja lyöty. Olet kuullut lajitovereittesi tuskanhuudot, kun niiltä on leikattu kivekset irti ilman kivunlievitystä. Olet pelännyt joulua viettävää kädellistä kuollaksesi traumaattisen tuskainen elosi päättyessä tainnuttamatta teurastukseen. Mutta minä en näe seinien taakse ja leikkaan palasen sinappikuorrutetusta ruumistasi autuaan tietämättömänä siitä, että havainnoissani on heikkous: sokea piste.

Kohtelemme eläimiä väärin, mutta koska syyllisyys tuntuu syyllistävältä, olemme huomattavan taitavia perustelemaan lajisortoa; erityisen suosittu oikeutus eläinten hyväksikäytölle onkin muunlajisten dementalisointi eli mielellisyyden kieltäminen. Nehän ovat vain eläimiä -argumentti tuhoutuu kuitenkin jo alakoulun biologiantunneilla, kun ihminen kaikkien yllätykseksi lukeutuukin osaksi eläinkuntaa. Muunlajisten kärsimystä kyseenalaistetaan myös siksi, että niiden kognitiivinen kapasiteetti tiedetään alhaisemmaksi kuin täysikasvuisten keskivertoihmisten. Todellisuudessa ihmisissä esiintyy jopa suurempia kognitiotasojen vaihteluja kuin eri lajien välillä. Esimerkiksi sian kognitiivinen kapasiteetti vastaa kymmenvuotiaan lapsen kognitiota ja lehmä on tutkitusti nopeampi oppimaan kuin lemmikkikoiramme. Eläinten mielellisyys on yhtä olemassa kuin ihmiseläimen, eikä ole perusteltua ajatella, etteivät toisenlajiset tuntisi kärsimystä samalla tavalla kuin mekin. Harvan mielestä lapsen tai koiran lihoiksi laittaminen edes äärimmäisen pakon edessä olisi oikeutettua.

Jos kerran muunlajisten mielellisyys ja kärsimys on tutkittu tosiasia, voisiko eläinten tappaminen olla oikeutettua niiden kivusta huolimatta? Esimerkiksi kasvinsyöjien kannanhoidollista metsästystä perustellaan niiden liian suurilla kannoilla, mutta tällöin ei huomioida kannan kasvun todellista syytä: sitä, että ihminen on tappanut kasvinsyöjien luonnolliset pedot. Kantoja luonnostaan hoitavien, äärimmäisen uhanalaisten petojen tappamiselle en ole kuullut yhtäkään varteenotettavaa perustelua; jokainen ekosysteemikäsittelyn ymmärtävä tajuaa, millaisen lumipalloefektin jo yhden lajin häviäminen voi saada aikaan elonkirjossa. Luonto tai yhteinen hyvä vaatii harvemmin surmaamista, kuin toimintamme antaa ymmärtää.

Tarpeeton tappaminen on kuitenkin vain murto-osa siitä kärsimyksestä, jota ihminen eläimelle aiheuttaa. Tuotantoeläinten jalostus parantaa ehkä tuottavuutta, mutta hintana on yksilöiden elinikäinen tuska. Vaikka intuitiivisesti kananmunan, maitotuotteiden tai villan ostaminen voisi tuntua eettiseltä vaihtoehdolta, eläinperäisten tuotteiden hintana on lähes poikkeuksetta kipua ja kuolemaa. Esimerkiksi kananmunien tuotannossa tutkitusti kärsivät kanat elävät koko elämänsä pienissä häkeissä, kuolevat joko liian nopean munintatahdin aiheuttamiin sairauksiin tai tukehtuvat noin vuoden ikäisinä hiilidioksidikontissa.

Monen mielestä eläinten tappaminen on kuitenkin vain välttämätön paha ja luonnon lakien mukaista. Esimerkiksi kalanlihan syöntiä perustellaan sen mahdollisella terveellisyydellä. Kaikki terveellinen ei kuitenkaan ole oikeutettua: en minäkään varasta ravintolisiä luontaistuotekaupasta, vaikka niiden kulluttaminen voisikin parantaa vastustuskykyäni. Lihansyönnin sanotaan myös olevan luonnollista ihmiselle. Tiede kuitenkin osoittaa, että ihminen pärjää mainiosti ilman eläinperäisiä tuotteita. Koska luonnollisuus rakentuu sekä biologisista että kulttuurisista tekijöistä, ei luonnollisuusargumentti huomioita, että kulttuurin muuttuessa lihansyönnistä saattaakin tulla epäluonnollista ihmiseläimelle. Myös eläinten tappamista perustellaan sillä, että muunlajiset tappavat toisiaan. Erottava tekijä tässä on kuitenkin se, ettei meidän tarvitse tappaa pysyäksemme hengissä tai edes elääksemme terveellistä elämää. Emme enää tarvitse kettujen turkkeja tai lohien lihoja. Olemme luoneet meille tarpeettoman kärsimyskoneiston, jonka lopettamisesta ei aiheudu haittoja ihmislajin ravinnonsaannille tai selviytymiselle.

Tieto ei yksin saa kuitenkaan meitä toimimaan arvojemme mukaisesti, sillä ihminen on taitava vaimentamaan moraalinsa äänen: Esimerkiksi jauhelihapaketin ostohetkellä tieteen vastainen ajatus siitä, ettei lehmällä ole mieltä, voi olla aivan riittävä oikeutus tuotteen ostamiselle. Kyseessä ei ole kuitenkaan kestävä argumentti. Onkin ironista, miten niissä paikoissa, joissa voisimme osoittaa lajimme erityispiirrettä eli kykenevyyttä moraaliseen harkintaan, sammutammekin oikeudentuntomme ajattelukykyämme puuduttavalla sanahelinällä. Tämänkaltainen moraalinen apatia on hyväksytympää, kun kyseessä on lajitoverin sijasta muunlajisen kärsimys; vaikka horjuva argumentointi on päätöksenteon kannalta osin välttämätöntä, se on myös ylenpalttisen suosittua eläinoikeuskysymyksiä käsiteltäessä.

Korostuneen epäempaattinen kulttuuri luokin turvallisen tilan välinpitämättömydellemme eläimiä kohtaan; tapahtuvat asiat on helppo sivuuttaa rajaamalla näkökenttäänsä. Isommassa kuvassa rajana voi olla yleinen ilmapiiri, joka estää maatalouskunnan lapsia vastaanottamasta eläinoikeuksia käsittelevää taidetta, väkivaltajärjestelmä, joka vangitsee rauhanomaisen eläinoikeuksien puolustajan, tai retoriikka, jonka mukaan tämän koko älyllisen ponnisteluni voisi kuitata ylitunteellisena kettutyttöilynä. Suhtautumisemme eläinten kärsimykseen on psykopaattista: empatian arvoa vähätellään lajisorosta puhuttaessa, kun taas eläintuotteiden mainonnassa sitä pidetään tärkeänä manipulaation keinona.

Vaikka pitäisimme epäempaattisuutta kovana ja rationaalisena piirteenä, objektiivista se ei valitettavasti ole, sillä moraalinen apatia tuntuu ilmenevän ainoastaan, kun kysymys ei tule vaikuttamaan argumentoijan omaan elämään. Kollektiivinen välinpitämättömyys on lisäksi myös äärimmäisen traumatisoivaa ja järkyttävää; isommassa kuvassa se voi johtaa kansanmurhiin ja massiiviseen kärsimykseen. Silti me kysymme, onko vuosittaisella joulukinkun ostamisella väliä. Jos ei, niin miksi sitten välittää kymmenvuotiaan lapsen vuosittaisesta sulkemisesta äärimmäistä fyysistä ja psyykkistä tuskaa tuottaviin oloihin? Kyseisten esimerkkipohdintojen kohteet kun ovat kognitiivisesti samalla tasolla. Moraalimme epäjohtonmukaisuus realisoituu usein vasta tajutessamme, että käyttämämme eläimet ovat kärsiviä, mielellisiä ja yhtä lailla kognitiivisia kuin tuntemamme ihmisyksilöt. Jos rationaalisuus on kerran suosittua, miksi tietomme eläinten mielellisyydestä pohjautuu tieteen sijasta siihen uskonnolliseen rajaan, jota niin mielellämme vedämme ihmisen ja toisenlajisten välille?

Pidämme subjektiviteettiamme itsestänselvyytenä, mutta todellisuudessa se on yhtä hauras kuin ihmisen empatiakyky; sinä päivänä, kun mieleni olisi hyväksyttyä kiistää, rukoilisin armokuolemaa koneistetun kärsimyselön sijasta. Suurempi joukko voi olla väärässä ja yksi ainoa oikean jäljillä. Kun kerran tiedämme, niin pystymme myös parempaan. Mutta kun emme kärsi, mahdollinen valinta on myös olla välittämättä ja sulkea ovi takanamme. Jättää tuntevat pimeän armoille.

Kun olit helvetissä kaikki nämä vuodet, en edes tajunnut, mutta tieto valotti näkemykseni rajaa ja paljasti eläimellisen heikkouteni; kultainen sääntö ei koskettanutkaan kaikkia. En nähnyt kipuasi, koska suljin ovet ja huusin kuuntelemisen sijaan paljastumistani peläten. Muttei kyse ollutkaan koskaan minusta, kyse oli siitä, että sinä kärsit. Ja nyt kun jouluaterian jälkeen avaan ikkunan ensimmäistä kertaa pakenematta, kääntämättä katsettani pois, tajuan olevani yhtä lailla jumalan kuva, kuin mahtaileva narsisti on kaunein peiliin katsoessaan. Toiset näkevät infrapunasäteilyä, osa suunnistaa maan magneettikenttäviivat aistien. Noille maailma on värien sijasta hajuja, nämä tappavat ainoastaan äärimmäisen pakon edessä. Yksilöllistä vaihtelua, evoluution kauneutta. Näen esineitten sijasta tekijöitä, kärsivää ja kukoistavaa eläinkuntaa: siihen kuulun itsekin. Näen monikkojen seasta sinut: se, mitä eniten pelkäsin, oli arkipäivääsi. Tieto ohjaa minua rajoista huolimatta. Tuonpuoleisesta on paha mennä sanomaan, mutta maanpäällisen helvetin voi tuhota.

Uusia opettajia

Raappana ja Karvonen kehottavat itseensä varten opiskelemiseen ja uteliaisuuteen.

Teksti: Ellen Koskelo ja Minea Niskala Kuvat: Oskari Pajunpää

Lukuvuoden alkaessa koulumme opettajakuntaan saapui kaksi uutta kasvoa: kieltenopettaja **Nina Raappana** sekä biologian ja maantieteen opettaja **Juhani Karvonen**. He ovat saaneet tutustua kouluun jo monta kuukautta, mutta kaikki eivät välttämättä ole vielä tutustuneet heihin. Selvitimme, millaisia tyyppisiä kasvomaskien takaa löytyy ja miten he päätyivät Madetojalle.

Oululainen Nina kuvailee itseään sanoilla välittävä, tunnollinen ja kärsivällinen. Hänellä on kaksi italiantryffelikoiraa, joiden kanssa touhutessa kuluu valtaosa hänen vapaa-ajastaan. Lisäksi hän viihtyy käsitöiden parissa. Nina väittää, ettei ole lainkaan musikaalinen, mutta sanoo kuitenkin kuuntelevansa suomalaista musiikkia radiosta. "Kävin ala-asteella pianotunneilla, mutta opettaja potkaisu minut pihalle, kun en oppinut soittamaan, vaikka harjoittelinkin ahkerasti", hän kertoo.

Ennen kun Nina tuli opettajaksi Madetojalle, hän kulki töissä Utajärvellä. Pitkä työmatka sai hänet haaveilemaan työpaikasta Oulussa, ja viime keväänä hän huomasi, että Madetojalta vapautuu paikka. Koulu vaikutti Ninan mielestä hienolta ja tasokkaalta. Hän päätti tarttua puhelimeen ja soitti rehtorille. Haastattelun jälkeen paikka myönnettiin Ninan yllätykseksi hänelle.

Myös Oulusta kotoisin oleva Juhani sen sijaan työskenteli ennen Siikajoella. Polku Madetojalle on ollut monivaiheinen. "Olen opiskellut koko pienen ikäni", hän sanoo. Biologian ja maantieteiden lisäksi hän on opiskellut terveystiedon opettajaksi. Juhani on myös väitellyt biologian tohtoriksi. Väitöskirjan hän teki talitiaisten populaatioekologiasta eli siitä, miten talitiaisets ovat sopeutuneet pohjoiseen.

Juhani on omien sanojensa mukaan utelias, hauska ja myös aika ahkera. Vapaa-aikansa hän viettää liikunnan parissa tai lintuja bongaillen. Isän velvollisuuksiaan noudattaen hän myös toimii lastensa taksikuskina. Hän soitti joskus huilua, mutta saa nykyään musiikkiannoksensa täyteen kuorossa laulamisella. Juhaniilta löytyy myös heittäytymiskykyä. "Muut eivät välttämättä heti arvaisi, että olen toiminut valokuvamallina", hän naurahtaa.

Kiinnostus biologiaan alkoi Juhaniilla varhain, ja varsinkin linnut ovat kiehtoneet häntä pienestä asti. Lukiossa hyvä biologian opettaja innosti Juhania opiskelemaan ainetta lisää. Opettajan työ taas on hänen mielestään tärkeää ja palkitsevaa, joten mikäpä olisi hänelle parempi ammatti.

Myös Ninan sai innostumaan hänen opettajansa. Hän oli aina tykännyt kielistä, mutta yläasteen ruotsin opettaja oli Ninan idoli ja sai hänet kiinnostumaan niistä entisestään. Hän osaakin ruotsin ja englannin lisäksi saksaa ja ranskaa.

Parasta Madetojalla ovat Ninan mielestä reippaat ja innokkaat opiskelijat, joita ei tarvitse paljoa käskyttää. "Kaikki osaavat kantaa itse vastuuta", hän kehuu. Lisäksi erilaiset musiikkiesitykset ovat Ninan mielestä ihania, ja hän odottaakin innolla tulevia tapahtumia ja konsertteja.

Juhani sanoo ilmapiirin olevan paras asia. Myös hänen mielestään innostus opiskeluun huokuu madetojalaisista: "Opiskelijat ovat jotenkin koulumyönteisempiä kuin monissa muissa kouluissa." Toisaalta Juhani ajattelee, että musiikkipäällekkäisyydet tuovat oman lisäkuormituksensa madetojalaisien opiskeluun.

Nina Raappana (vas.) ja Juhani Karvonen (oik.).

Kaiken kaikkiaan uudet opettajamme sanovat viihtyvänsä Madetojalla, ja positiiviset ensivaikutelmat ovat vain vahvistuneet. Opiskelijoille Nina vinkkaa, että aina kannattaa yrittää: "Opiskelkaa itseänne ja omaa tulevaisuutta varten. Antakaa mahdollisuus kielille, myös ruotsille, ja tehkää parhaanne." Juhani puolestaan muistuttaa biologian ja maantiedon opiskelijoita: "Olkaa uteliaita ja kysykää."

Madis = masis?

Oskari Pajunpää

Tulkaa kaikki Madikselle, siellä on tosi hyvä yhteishenki! Kaikki on kavereita ja yhteishenki on huippuluokkaa!

Näin mainostetaan Madetojan musiikkilukiota lähestulkoon kaikkialla. Sokerikuorrutteisella katseella tuo utopia usein jopa toteutuu, mutta ei aina. Aloittaessani lukion syksyllä 2019 rehtorimme Jani Syrjälä julisti, että Madiksella ei kiusata ketään. Olen miettinyt tuota lausahdusta usein. Tarkoitetaanko sillä, että täällä ei yksinkertaisesti ole kiusaamista, vai, että täällä ei hyväksytä ollenkaan kiusaamista ja sen kaikkiin muotoihin puututaan välittömästi? Varmasti molempia, mutta me olemme kaikki ihmisiä emmekä kykene ihmetekoihin. Opiskelijoita on enemmän kuin opettajia ja tutoreita, joten kaikkia tilanteita ei voida mitenkään huomata, puhumattakaan niihin puuttumisesta. Vai voidaanko? Eikö Madiksen hengen idea ole nimenomaan se, että täällä kaikki ovat tervetulleita ja osa yhtä perhettä? Silloin vastuu tilanteeseen puuttumisesta on yhtäläisesti perheen lapsilla kuin vanhemmillakin.

Viime aikoina tuossa kuuluisassa Madiksen hengessä on kuitenkin näkynyt muutoksia. Varsinkin syksyn alkupuolella uusien ykkösluokkalaisten käyttäytyminen oli jopa hälyttävän asiatonta. Toki vuosiluokkien välillä on aina näkynyt muutoksia, mutta edes koronapandemian aiheuttamien etäjaksojen ei kuuluisi selittää huomaamaani käytösmallia. Kiusaamisen, nimittelyn, syrjinnän ja epäasiallisen kielenkäytön määrä on hypähtänyt pilviin. Vaikka asiasta ei ole tutkittua tietoa, on muutos ollut selvästi nähtävissä käytävillä kulkevia opiskelijoita tarkkailemalla. Myös opettajien palaute on ollut huolestuttavaa: Oppitunneilla on jouduttu huomauttamaan entistä enemmän kännyköiden ja tietokoneiden käyttämisestä oppituntia ja opiskelua häiritsevästi. Ensimmäisen ja toisen jakson aikana näistä tapauksista kuuli lähes viikoittain huolestuneilta opettajilta.

Jotta voisimme ymmärtää, mikä kaikki on mennyt pieleen, tulisi meidän ymmärtää mitä Madiksen henki oikeastaan on. Jokaisella on asiasta varmasti omia näkemyksiään, mutta tietyt peruspilarit yhdistävät selkeästi näitä kaikkia: yhteishenki, musiikin kantava voima, suvaitsevaisuus, kannustus sekä sula sopu. Vuosien saatossa periaatteissa on näkynyt varmasti pieniä muutoksia, mutta perheenomainen yhteenkuuluvuuden tunne on kannattanut madetojalaisia aina. Nämä peruspilarit eivät vahingoita tai syrji ketään, joten niiden noudattamisessa ei tulisi olla kenelläkään vaikeuksia. On siis hälyttävää, jos lähestulkoon kokonainen vuosiluokka omaa merkittävän eron edellisiin vuosiluokkiin yhteishenkeen suhtautumisessa. Jokaisella on vastuu puuttua ongelmaan ennen kuin se pääsee

pahenemaan.

En haluaisi syyllistyä yleistämiseen havaintoa tehdessäni, ja syksyn mittaan ongelma onkin lieventynyt. Se ei ole kuitenkaan vielä hävinnyt enkä usko sen kokonaan poistuvan ilman laajaa peiliin katsomista jokaiselta vuosiluokkaan katsomatta. Mitä voisimme tehdä yhteishengen parantamiseksi? Voisimme tutkia, mitä Madiksen henki kullekin tarkoittaa, ja kartoittaa millä tasolla sitä halutaan ylläpitää. Yhteisten suunnitelmien, avoimen keskustelun ja suvaitsevaisen sekä toisia kannustavan ilmapiirin kautta työ ei olisi mahdoton. Se kuitenkin tarvitsee ongelman myöntämisen, sekä yhteisen päätöksen ryhtyä toimimaan Madiksen hengen pelastamiseksi.

Tehkäämme siis yhdessä kaikkemme, jotta Madiksella olemisesta ei tulisi kenellekään masis.

No Time to Die... Ei aikaa Leeviin?

Roope Rautio

Daniel Craigin James Bond -elokuvat ovat vaihdelleet hyvästä huonoon ja keskinkertaiseen. Kaikkia elokuvat eivät ole miellyttäneet, mutta mielestäni Craigin Bond-elokuvat olivat miellyttävä tuulahdus 27-osaiseen elokuvasarjaan sitten Timothy Daltonin.

Mutta entäs *No Time to Die*? Se taas on toinen kysymys.

Kirjoittaminen: 5

Oletukset elokuvasta olivat aika pienet *Spectren* jälkeen, mutta oletukset laskivat entistä enemmän kuultuani elokuvan jatkavan *Spectrestä*. Onneksi *Spectrellä* oli erittäin minimaalinen osuus *No Time to Diehin*, mutta se ei tehnyt elokuvasta yhtään parempaa vaan pikemminkin ehkä huonomman. Vaikka *Spectre* ei ole huonoin Bond-elokuva ikinä, uskon, että moni voi sanoa sen olevan onneton yritys tehdä Bondista action-elokuvaa.

No Time to Die kuitenkin yrittää olla enemmän *Skyfallin* tapainen sekoittaen mukaan *Spectreä* ja *Quantum of Solacea*. Tämän vuoksi elokuva on enemmän action-pohjainen ja elokuvan antagonistia Safinia esitetään paljon enemmän. Voin sanoa jo valmiiksi, että jälkimmäinen ei onnistunut, kuten ei puolet tarinastakaan.

Mielestäni *Spectren* pois pyyhkiminen on ehkä suurin ongelma koko elokuvassa. Vaikka en itse pidäkään *Spectrestä* elokuvana toisin kuin konseptina, niin olisi luullut elokuvan edes pysyvän ideassaan, jota "nähtävästi" jo 2006 vuoden *Casino Royalesta* asti muodostettiin, mutta ei. Sen sijaan *Spectren* tilalle laitettiin Rami Malek, Waltzin kriittisen vastaanoton jälkeen, mikä taas teki elokuvasta vielä huonomman. Vaikka Safinin lisääminen toi tarinaan vähän enemmän eloa, en voi siltikään voi sanoa tarinan olevan hyvä.

Tarinassa on kuitenkin hyviä puolia, kuten loppu ja sen eriytyminen monista muista Bond-elokuvista. Kirjoittaminen tietyin osin on erityisen nautittavaa, ja *Spectrestä* koituneet ongelmat oli paikattu tyydyttävästi.

Näytteleminen: 7

Näytteleminen oli ihan katsottavaa. Tässä kyllä puhutaan Bond-elokuvasta, mutta voin silti sanoa näyttelemisen olleen erityisen katsottavaa. Daniel Craig suoritti roolinsa hyvin, vaikka hän oli väärässä roolissa. **Léa Seydoux** teki aika hyvän suorituksen, vaikka hän sopi paremmin dystooppiseen elokuvaan tai videopeliin kuin Bond-elokuvaan. Rami Malek taas...

Ralph Fiennes teki mitä teki. **Lashana Lynch**... eh...? **Jeffrey Wright** pysyi aika hyvin roolissaan 13 vuoden Bond-tauon jälkeen. Rehellisesti sanoen **Ana De Armas** oli varmaankin parhain esiintyjä koko elokuvassa, mikä taas ei ole kovinkaan yllätys. Hän vaikutti ainoalta, joka aidosti sopii rooliinsa ja joka aika hyvin veti roolinsa muutaman minuutin ajan.

Laatu: 8

Rehellisesti sanoen elokuva oli aika hyvin tehty. Kuvaaminen oli tehty suurimmilta osin hyvin. Persoonallisuus puuttui normaalisti, mutta toimintakohtauksissa oli kivasti tyyliä ja persoonallisuutta. Musiikki oli tehty hyvin ja yllättävästi musiikin käyttöä osattiin hillitä monessa kohtaa. Tapahtumapaikat olivat myös aika hyvin koottuja.

Elokuvassa ei ollut laadullisesti oikeastaan paljoa ongelmia, mutta tyylin ja persoonallisuuden puuttuminen monesta kohtaa jätti hieman pettyneen olon. Jatkuvia ottoja olisi voinut olla enemmän eikä ainoastaan toimintakohtauksissa. Tietyt tapahtumapaikat olisivat voineet olla mielenkiintoisempia, mutta muuten elokuvassa ei ollut paljoa ongelmia tällä nojalla.

Safin: -1

Siis, ei.

Halusin tietää, mikä Safinissa oli hyvää tai huonoa, joten internet auttoi asiaa. Nähtävästi joku piti Rami Malekin pidättäytyvästä suorituksesta ja joku piti hahmon kaikista puolista. Nähtävästi Rami

Malek itse piti Safinista ja yhdessä haastattelussa kertoi, kuinka hän ja Joji halusivat täysin erilaisen Bond-antagonistin, joka ei ole stereotyyppinen pahis... okei.

Yhdessä asiassa he onnistuivat, Safin oli täysin erilainen Bond pahis, mutta stereotyyppitön? Joo ei, ei missään nimessä. Turmellut kasvot, hidas puhetyyli, halu "muuttaa" maailmaa, filosofista potaskaa siitä, kuinka sankari ja pahis eivät ole kovin erilaisia, ja lista vain jatkuu. Kaukana stereotyyppisestä Bond-pahiksesta? Ehdottomasti, mutta stereotyyppiset Bond-pahikset ovat nautittavia. Raoul Silva esimerkiksi on rehellisesti sanoen hiton nautittavaa katsottavaa. Hänellä on samankaltaisia piirteitä kuin Safinilla, mutta Raoul on sentään uhkaava ja jopa leikkisä. Raoul Silvalla oli sielua, hän oli sentään hahmo!

Safin on vain laiska Bond-pahis, joka ei tuo mitään uutta pöytään eikä myöskään paranna mitään. Sen sijaan vaikutukset ovat olleet päinvastaiset.

Katsottavuus: 6

Ihan katsottavahan se on. Melkein kolme tuntia tätä elokuvaa on hieman... pitkä, mutta kyllä sen keran katsoo.

Arvosana: 6

Katsottava elokuva. Ongelmia on jonkin verran, mutta mikään ei niinkään tehnyt elokuvasta "kivuliasta" katsottavaa. Pituus on ehkä liiallinen, mutta ei huono lopetus Daniel Craigin Bondeille.

Daniel Craig tästä lähtien kuitenkin jatkaa modernin **Agatha Christien** parissa, johon hänet on totisesti luotu... Toivon mukaan seuraava Bond on **Ewan McGregor**.

Madiksen syksy kuvaajan silmin

Oskari Pajunpää ja Lari Tolonen

Tasaisen epätasaisin väliajoin madetojalainen hätkähtää kameran sulkimen saksattavaa mutta ripeää äännähdyttä. Vuosien saatossa Madetojan musiikkilukion tapahtumia on ikuistanut sekalainen joukko valokuvaajia, joista viime aikoina ovat vaikuttaneet ainakin abiturientti Oskari Pajunpää ja toisen vuosikurssin Lari Tolonen. Kokosimme syksyn ajalta onnistuneimpia otoksia tähän kuvareportaasiin.

Wanhat pääsivät vihdoinkin pyörähtelemään Pohjankartanon aulassa.

Wanhat lähtivät välillä lentoon tanssiessaan.

Luokkakohtaiset esitykset saivat kaikki rokkaamaan.

Norsunkäännöstä pääsi nauttimaan koko koulu.

Nikolai Hildonen esiintymässä kitaralla Klassisen musiikin konsertissa.

Sohvi Sorvari esiintymässä sellolla Klassisen musiikin konsertissa.

Li-Pei Chien "Peggy" soittamassa liuqinia Klassisen musiikin konsertissa.

Madetojan musiikkilukion sinfoniaorkesteri tarjosi jälleen tajunnanräjäyttäviä musiikkielämyksiä Klassisen musiikin konsertissa.

Kapellimestarin ja konserttimestarin välinen kättely vaihtui nyrkkien kopautukseen.

Vaihto-oppilaat

Veera Heinonen

Li-Pei Chien. Kuva: Chienin kotialbumi

Tänä lukuvuonna Madetojan musiikkilukiassa on kaksi vaihto-oppilasta. Li-Pei Chien "Peggy" Taiwanista ja Luz Encina Paraguayasta. Olen haastatellut heitä molempia heidän ajastaan Suomessa ja siitä, mitä he ajattelevat maastamme.

Ensimmäisen kysymyksen aihe oli suurimmat yllätykset, joita he ovat kohdanneet. Peggy kertoi, miten hän oli yllättynyt, kuinka hyviä suomalaiset ovat englannissa, vaikka ovatkin hiukan ujoja.

"Latinona olen hyvin tottunut fyysiseen kontaktiin. Muistan, miten bussissa ihmiset mieluummin seisoivat, kuin istuivat toisen viereen. Ihmettelin, oliko minussa jotain vikana", Luz kertoo.

Molemmat tytöt ovat myös yllättyneitä siitä, että vaikka suomalaisia kutsutaan kylmiksi ja hiljaisiksi, monet suomalaiset ovat todella avoimia ja puhuvat innoissaan heille.

Luz kertoo myös, miten erilaista koulu on Suomessa kuin Paraguayssa. Täällä kouluajat ovat paljon mukavammat kuin hänen kotimaassaan. "Paraguayssa koulu on aamuseitsemästä iltaviiteen tai -kuuteen."

Kun kysyin suomalaisesta ruuasta ja siitä, on ollut heidän suosikkejaan tähän mennessä, heillä oli molemmilla paljon sanottavaa. "Minun suosikkejani ovat grillimakkara, lohikeitto ja Fazerin suklaa", Peggy kertoo, "ja inhokkejani ovat mustamakkara ja salmiakki."

Hän kertoo myös, miten on käynyt Suomessa myös vuonna 2019 ja ajatteli silloin, ettei suomalainen ruoka ole kovin hyvää. Asuttuaan täällä nyt neljä kuukautta hän ajattelee ruuan olevan aika hyvää, vaikkei se olekaan yhtä monipuolista kuin ruoka Taiwanissa.

Luz kertoo, miten suomalaiset syövät paljon kalaa ja miten hänen suosikkiruokansa on ehdottomasti pinaattikeitto. "Pinaattikeitto on todella uutta minulle, ja rakastan sitä. Minulla oli jopa tilaisuus tehdä sitä itse." Hän mainitsee myös, miten ainut ruoka, josta hän ei ole pitänyt, on maksalaatikko.

"Mielestäni Suomi on todella vapaa maa", Peggy kertoo, "suomalaiset ovat ujoja, mutta oppilaat Madetojalla olivat oikeastaan aktiivisia ja monet hestä todella ystävällisiä."

Luz puhuu siitä, miten Suomessa on todella kylmä verrattuna hänen kotimaahansa: "Suurin odotukseni oli, että jäädyn kuoliaaksi, mikä oli täysin totta. Suomalainen ilmasto on järjetön."

Hän kertoo myös, miten oli iloinen saadessaan koulustamme paljon ystäviä, sillä hän oli pelännyt olevansa yksinäinen ujoutensa takia.

Peggyn mielestä Suomessa elämiseen tottuminen ei ole ollut vaikeaa: "Ei ole niin paljon sääntöjä ja ihmiset ovat todella kunnioittavia toisten ideoita kohtaan."

Luzillakaan ei ollut paljon vaikeuksia, sillä hän kertoo olevansa hyvä sopeutumaan. Suurin vaikeus hänelle oli kieli: "En osaa puhua suomea, joten voin ainoastaan puhua englanniksi, joka ei ole äidinkieleni."

Loppujen lopuksi Suomi on heidän mielestään rauhallinen ja kaunis maa, jossa on paljon luontoa.

"Suomi on mukava paikka elää", Peggy kertoo. "Rakastan sitä, miten suomalaiset kunnioittavat luontoa ja ympäristöä", Luz toteaa.

Ystäväni on kuin niitynkukka, joka talvella lämmittää

Teksti: Lauri Paananen Kuva: Oskari Pajunpää

Monet tietävät useita sanontoja, jotka kuvaavat hyvin ystävyyttä. Kuten pienen Googlauksen jälkeen sain selville, sanontoja ovat esimerkiksi "Hädässä ystävä tunnetaan", "Elämä ilman ystäviä on kuin munkki ilman hilloa" sekä "Ystäväni on kuin villasukka, joka saa minut hymyilemään". Hyvä ystävä on asia, josta moni ei hevillä luovu. Harva kyllä popilla tai jazzillakaan luopuu, sillä monelle paras kaveri on iso osa elämää.

Ystävät ja kaverit ovat läsnä monessa elämän osa-alueessa, olipa se sitten tärkeä elämän kohokohta, kuten kouluruokailu, tai jokin aivan muu, kuten Shrek-elokuvien katsominen yhdellä istumalla ylösalaisin aamutohvelit jaloissa ja samalla siemaillen kahvia pillin kautta kolmesta eri mukista yhtä aikaa maanantaina aamukolmelta. Monelle ne ovat henkilöitä, jotka tuovat parhaat puolesi esiin ja auttaa sinua toteuttamaan hulluja ideoita, tai on lohduttamassa sinua, kun hullut ideat eivät toiminutkaan suunnitellulla tavalla.

Näin joulun kynnyksellä kavereiden kanssa on mukavaa heittää koulukirjat muiden huolien kera uuniin kinkun mausteeksi ja mennä pulkkamäkeen kilpailemaan, kenellä on paras pulkka. Ne, joilla ei ole varaa omaan ikiomaan pulkkaan, voivat pelata jääkiekkoa, lasketella Alpeilla ja Alaskassa tai käydä krusailemassa moottorikelkoilla. Hienon pulkkareissun jälkeen ja hyppyreiden takia istumalihakset kipeinä voi kavereiden kesken onnellisena siemailla kieltä polttavaa glögiä ja keskustella, kenen pulkka oli rinteessä seksikkäin.

Toinen hyvä joulun ajan aktiviteetti voi olla urheilun lisäksi lahjojen antaminen tai leipominen. Kavereiden kanssa on mukava vääntää torttuja ja syödä kohtuullisesti piparitaikinaa rakentaen upeaa piparkakkutaltoa, jolla pääsisi arkkitehdin jatko-opintoihin. Hauskana lisänä voi antaa kavereille mitä kummempia lahjoja taskulaskimista kumiankkoihin Secret Santa:n muodossa.

Koko Joului ei tarvi kuitenkaan viettää kavereiden ympärillä pyörien, sillä talvi ja sen tuoma virkistävän kylmä ilma ovat lisäksi täydellinen tekosyy jäädä kotiin, ympäröidä itsensä koulukirjoihin ja kehittää

ahkerasti omaa tietämystä, Netflixin joulusarjoja ja -elokuvia katsoen. Loman lopussa voi olla itseltään ylpeä tietäessään enemmän Elf -elokuvan dialogista kuin syksyn matikan kurseista.

Myös perheen kanssa on tärkeää viettää aikaa ja nauttia Joulun tuomasta rauhasta sekä Joulupukin kuumasta linjasta. Se onkin jäätävän fantastinen tapa lähettää jouluterveisiä kaikille rakkaille. Jouluaattona koko perhe kokoontuu yhdessä nauttimaan joulupöydän antimista ja niiden kaikkien herkkujen säilömisestä seuraavalle päivälle maittavan jouluruuan jälkeen.

Vaikka monilla on elämässään hyviä ystäviä, joista ei hevillä ja popilla luopuisi, paras ystävä, jonka voit saada, olet sinä itse. Muista siis olla välillä itsesi ystävä, joka tukee ja lohduttaa sinua sekä saa hymyn nousemaan kasvoillesi, kuten villasukka. Pidä oikein loistelias ja herkuntäytteinen joululoma ja kerro Joulupukille minulta terveisiä! :)

8.11.

Roope Rautio

8.11 klo. 16.59

Lähes koko sali täynnä oppilaita yhtä opettajaa lukuun ottamatta. Kolme MT3-ryhmää katsomassa **Aretha Franklin** -elokuvaa *Respect*. IMDb-luokitus on 6.6, mutta ei se huono arvosana ole. Muuta tietoa ei ole, mutta uskon tämän sentään olevan nautittava elokuva.

8.11 klo 19.20

...Joo.

Ennen elokuvaa en tiennyt paljoa Aretha Franklinistä muuta kuin sen, että hän esitti *Think*-kappaleensa *Blues Brothers* -elokuvassa. Itse pidin hänen kohtauksestaan elokuvassa ja jälkeensä sain tietää, että hänen sisarensa **Carolyn Franklin** esiintyi taustalaulajana, mikä teki kohtauksesta entistä paremman. En tiennyt paljoa mitään henkilöstä enkä hänen urastaan, joten menin elokuvaan avoimin mielin... mutta rehellisesti sanoen olisin voinut jättää tällä kertaa näkemättä.

Kirjoittaminen: 3

Positiivista sanottavaa ei oikein ole. Aretha Franklinin elämä on toisaalta mielenkiintoinen, mutta toisaalta elokuva on pintaraapaisu Aretha Franklinistä. Kyllä, Franklinin elämässä tapahtuneet tragediat ja muut esitetään, mutta Aretha Franklin henkilönä esitetään mustavalkoisena hahmona. Aretha Franklin tunnettiin ja tunnetaan diivana, mutta tuota puolta ei esitetty ollenkaan elokuvassa. Sen sijaan esitetään puolia, jotka vain tuntuvat elokuvantekijöiden onnettomalta yritykseltä tehdä Aretha Franklinistä mahdollisimman kurjan oloinen, että katsojat voisivat tuntea surua ja muuta ilman mitään erikoisempaa kirjoittamista.

Elokuva käy läpi suurimman osan Aretha Franklinin elämästä, mutta jotkin esitetyt asiat ovat rehellisesti sanoen... tarpeettomia. Erityisesti mieleen jäi hänen ja **Martin Luther King Jr.**:n suhde, koska tuossa kohtaa mielessä kävi: "Aa, okei." Vaikka Aretha muistetaan myös aktivistina, en siltikään voisi kuvailla heidän suhdettaan merkittäväksi, sillä sitä esitetään vain ehkä kahden minuutin ajan.

Tarpeetonta tai ei, on silti pakko sanoa, että tämä tuntuu olevan poissa paikoiltaan, kuten myös **Gilbert Brown**. Kokonaisuus on vain... mitänsanomaton.

Näyttely: 5

Jennifer Hudson yritti parhaansa. Hänen laulunsa oli hyvää... mutta eipä siinä ole mitään erityisempää. **Forest Whitaker** teki mitä teki... eikä hän vain vaikuttanut sopivan rooliin. Hän ei ollut huono... mutta hän pikemminkin vaikutti olevan asetettuna elokuvaan vain sen vuoksi, että hän on Forest Whitaker. Sama päti myös Gilbert Brownin kohdalla, jonka ihan oikeasti sekoitin **Eddie Murphyyn** ennen kuin tarkistin asian. Gilbert Brown ei taas ole tunnettu näyttelijä, mutta Forest Whitakerin tavoin hän vaikutti olevan vain asetettuna eikä oikeasti roolitetulta.

Saycon Sengbloh ja **Hailey Kilgore** taas tekivät hyvät suoritukset Franklinin sisarina. He taas vaikuttivat jopa kuuluvan rooleihin toisin kuin jotkut muut. Paras roolisuoritus oli kylläkin **Mary J. Bligen Dinah Washington**, jonka rooliin hän totisesti sopi. Ainoa ongelma näissä on, että näiden henkilöiden roolisuoritukset ovat kokonaisuudessaan ehkä kahdeksan minuutin pituisia, mikä taas on pettymys.

En myöskään voi vastustaa kiusausta mainita **Marlon Wayansin** roolisuorituksesta. Vaikka hän ei ollut kauhea, itseä huvittaa koko ajatus Marlon Wayansista näyttelemässä vakavaa roolia. Hänen suorituksensa oli aika lailla samaa tasoa kuin Forest Whitakerin, mutta en olisi voinut odottaa enempää Marlon Wayansilta.

Muut roolisuoritukset vaihtelivat taas hyvistä huonoihin ja keskinkertaisiin, mutta näillä suorituksilla taas ei ole paljoa ollenkaan näyttöä, joten niistä en voi paljoa erotella.

Laatu: 2

Erittäin... ei. Suurimman osan ajasta tuntui kuin olisi katsonut halpaa *Bohemian Rhapsodya*... joka taas on erittäin huono juttu, kun *Bohemian Rhapsodyn* budjetti oli pienempi kuin *Respectin*.

Ei yhtään tyyliä, ei yhtään persoonallisuutta. Rehellisesti sanoen melkein tuli paha mieli katsoessa 55 miljoonan dollarin elokuvaa ilman persoonallisuutta, ilman sielua.

Ainoa, mitä voi kehua, on musiikki... mutta kaikki musiikki, joka ei ole Aretha Franklinin, on aika lailla... joo ei.

Katsottavuus: 1

Inhoan *Bohemian Rhapsodya*, ja tämä on vain kalliimpi ja epänautittavempi versio *Bohemian Rhapsodysta*, joka on vielä pitempi kuin *Bohemian Rhapsody*. Ainoat nautittavat kohtaukset olivat oikeastaan FAME Studion kohtaukset, mutta siinäpä se.

Arvosana: 3

Paljon huonoa, mutta en voi kutsua tätä kauheaksi filmiksi. Itse en katsoisi tätä toista kertaa, mutta jos kehu täytyisi löytää... elokuva ei ollut *Bohemian Rhapsody*.

Hallituksen kuulumiset

Lauri Paananen

Syyskuu:

Syyskuussa oli hallituksen yleiskokous, jossa valittiin uudet ököet hallitukseen. Syyskuussa hallitus kookousti kaksi (2) kertaa.

Uudeksi hallitukseksi muodostui:

Elli Palo 21C

Emmi Niskanen 21C

Jessica Pelkonen 21C

Essi Tolonen 21D

Valle Forsman 2A

Saku Limingoja 2A

Anna-Petra Oikarinen 2B

Reeta Pasma 2B

Vilja Peltokorpi 2C

Eeli Rautio 2C

Paulus Pesonen 2C

Riina Ilvesluoto 3A

Lauri Paananen 3B

Roope Seppänen 3C

Santeri Sormunen 3C

Netta Räihä 3C

Ruusa Hekkala 4A

Ensimmäisessä kokouksessa käsittelimme uusia vastuutehtäviä hallitukseen:

Sihteeri: Vilja Peltokorpi

Somevastaavat: Saku Limingoja ja Valle Forssman

OHR-vastaava: Elli Palo

Jäsenvastaava: Santeri Sormunen

Kahvitusvastaava: Essi Tolonen

Edunvalvontavastaava: Anna-Petra Oikarinen

Rahastonhoitaja: Reeta Pasma

Varapuheenjohtaja: Netta Räihä

Puheenjohtaja: Lauri Paananen

Lokakuu

Lokakuussa hallitus kokousti kaksi (2) kertaa. Tässä kuussa tapahtumina olivat muun muassa 19-20.10 oleva valokuvaus. Lisäksi hallitus organisoii liikennevalo-teemapäivän 21.10, joka toteutettiin onnistuneesti.

Marraskuu

Marraskuu lähti hyvin käyntiin teemaviikolla. Tuona nimenomaisena viikkona teemapäivinä olivat mm. Bring anything but a backpack -day sekä Halloween-pukukisa. Lisäksi marraskuussa kaikki sai tsemppimunkit toisen jakson arviointiviikolle. Marraskuussa hallituksen kahdessa (2) kokouksessa myös keskusteltiin jo itsenäisyyspäivästä

Joulukuu

Vaikka joulukuu ei ole vielä ohi, on paljon jo tapahtunut! Itsenäisyyspäivän tanssiaisia varten hallitus tarjosi kaikille syötävää, juotavaa ja herkullista naposteltavaa. Lisäksi joulukuussa on tullut hallituksen organisoimat Hard Rock-madishupparit, joita on voinut käydä hakemassa hallituksen tilasta.

Hallitus toivottaa jokaiselle höpönassulle oikein mukavaa joululomaa!

Laajeneva piste

Siiri Huhta

Ensin näin vain alkupisteen, mutta lähempää se olikin pieni reittien verkosto. Ja kun itse pienenin, alkupiste laajeni ja pisteet sen sisällä loittonivat janojen kasvaessa. Niitä oli loputon määrä, tajusin. Jokainen raamien sisälle sulkemani maisema, ainutlaatuinen pysähtynyt kuva oli mennyt tai tuleva muisto. Reittejä rajaava katoava tovi. Kun katseeni kehys liikahdaa hetkeksikään on kulku toiselle pisteelle luotu. Niin opin tuntemaan nämä janat, ajatuksien kadut. Kuvat, joihin valoin muistoni reittien ja pisteiden seitiksi. Joka päivä valo hiukkasen erilainen, ja ajatuskulkuni laajenevia rihmastoja pitkin hiukkasen avarampi. Ja se kaikki into yhdessä alkupisteessä, tuttuuden kaarevien kehysten sisällä. Muille paikoillaan, mutta minulle loputtomiin jatkuvalla matkalla.

Novelli on ehdolla Minä ja Oulu –kirjoituskilpailussa.

Madetojan musiikkilukion syksyn 2021 ylioppilaat

Ahonen Klaus

Anttila Hennaveera

Haatainen Adalmiina

Haukkamaa Hugo

Hekkala Ruusa

Kaikkonen Rasmus

Kosonen Sini

Leinonen Sara

Lenkola Juuso

Mäntylä Aliisa

Nissinen Vilma

Räty Saimi

Siikaluoma Kalle-Veikka

Tornberg Anttoni

Leevin toimitus onnittelee!